

**Mazā Latvija Vācijā vai vāciešu gaitas Latvijā – ieskats par Erasmus
apmaiņas studijām Greifsvaldē 2012./ 2013. gadā,
*Baltu filoloģijas BSP studentes Dārtas Dzenītes pieredzes stāsts***

Laika posmā no 2012. gada septembra beigām līdz 2013. gada februāra vidum dzīvoju mazā piejūras Vācijas pilsētiņā Greifsvaldē, kas atrodas aptuveni 300 kilometrus no Hamburgas, bet 100 kilometrus no Rostokas. Greifsvalde ir slavena ar savu universitāti (*Ernst – Moritz – Arndt – Universität*) (sk. 1. pielikumu), ar nesen atvērto bibliotēku (sk. 2. pielikumu), kā arī ar mākslinieku Kasparu Dāvidu Frīdrihu (1774 – 1840 un rakstniekiem Volfangu Koeppenu (1906 – 1996) un Fanu Falladu (1983 – 1947).

Manuprāt, Greifsvaldes universitāte ir viena no baltu filologiem piemērotākajām iestādēm starp mūsu fakultātes izteiktajiem piedāvājumiem (2012. gadā tās bija Minsteres, Maincas un Greifsvaldes universitātes). Uz Greifsvaldi dodas mācīties ne tikai Baltistikas studenti, bet tāpat arī jaunieši no Hamburgas, Berlīnes, pat no dienvidu Vācijas (piemēram, no Frankfurtes un Mīnhenes). Kā no galvenajiem iemesliem šīs augstskolas izvēlei ir jāmin nelielās samaksas gan dzīvošanai kopmītnēs, gan studiju maksa, kā arī mazās braukāšanas dēļ. Pilsēta nav liela un bez lielas piepūles to var apstaigāt ar kājām no viena gala līdz otram. Kā citi iemesli ir jāmin nozaru specifika, kā, piemēram, Baltistikas studijas. Greifsvalde ir viena no retajām universitātēm, kas piedāvā jaunas, oriģinālas metodes Baltistikas apgūšanai. Baltistikas institūtā strādā entuziasti, tādi kā pasniedzēji Magda Döering, Stephan Kessler, Liane Klein, - tie ir galvenie pasniedzēji, kas samērā brīvi runā latviešu valodā un ir ieinteresēti strādāt ar latviešu un lietuviešu studentiem. Baltistikas institūtā studenti pārsvarā ir vācieši, kuriem interese ir radusies, iepazīstot Latviju un Lietuvu, īpaši ir iemīlējuši Rīgu un tās vecpilsētu. Tāpat studenti ir pievērsušies Baltistikas studijām intereses dzīti, noskaidrojot *kāda* un cik sarežģīta ir latviešu valoda. Atcerēsimies, ka arī pašiem latviešiem ir ciešas vēsturiskas attiecības ar vāciešiem. Vairāki studenti no Baltistikas institūta runā tekoši latviski, kā arī lietuviski un, mācoties *Erasmus* vai citās apmaiņas programmās (piem. *DAAD*, *Leonardo da Vinči stipendija*), ir ieguvuši plašas zināšanas Latvijas un Lietuvas vēsturē, kultūrā un literatūrā. Tāpat viņiem ir atmiņas par jautrām vakara stundām Vecrīgā (mīļākās atpūtas vietas ir *Ala*, *Kaļeņingrada* un *NabaKlab!*).

Baltistikas programma piedāvā regulārus pamatīgus kursus gan latviešu, gan lietuviešu valodā. Bet, visticamāk, ka tie nebūs priekšmeti, par kuriem interesētos Baltistikas studenti no Latvijas. Man bija interesanti iepazīties ar salīdzinošo literatūrzinātnes pētniecības metodi. Kursos pretstatījām lietuviešu, krievu, somu un latviešu darbus. Salīdzinošā metode palīdzēja izprast kultūrvēsturisko un literāro kontekstu gan Baltijas valstīs, gan Eiropā kopumā. Kā izvēles priekšmetus varēja izvēlēties dažādus kursus par Baltijas literatūru no aizsākumiem līdz mūsdienām, par Baltu valodu vēsturi, kā arī atsevišķi, piemēram, par Lietuvas literatūru un tās vēsturi 19. gadsimtā.

Baltistikas institūts piesaista pasniedzējus no Baltijas valstīm (no Lietuvas un Latvijas). Piemēram, attiecīgajā institūtā šobrīd strādā ģermānistikas absolvente no Latvijas Aiga Šemeta. Viņa ir pavisam jauna studente, kura, piedaloties Baltistikas studentu rīkotos pasākumos, neatlaidīgi, bet smalkjūtīgi runā ar vāciešiem latviešu valodā. No Lietuvas ir pasniedzējs Artūras Judžentis, kuru kursu ir patīkami klausīties viņa labskanīgās, korektās un vienkāršās vācu valodas dēļ. Diemžēl ir jāatzīst, ka studēt vācu valodā nav nemaz tik viegli, kā tas dažbrīd liktos. Ir grūti saprast docentu vācu valodu, ir grūti iesaistīties semināru diskusijās, kā arī visbeidzot izpildīt noteiktās prasības kredītpunktu ieguvei. To ieguvei studenti var izvēlēties trīs iespējas – *klauzūru*, *prüfungu* un *Hausarbeitus*. Par pēdējo var dabūt visvairāk kredītpunktus. Tas ir referāts attiecīgi desmit vai divdesmit lappušu garumā. Bet tas ir arī gandrīz vienīgais, kas studentiem ir jāveic kredītpunktu ieguvei. Diemžēl Baltistikas institūta bibliotēka atvēl tikai trīs vai četrus plauktus latviešu literatūrai (klasiķi – Blaumanis, Rainis, Laicēns, Sudrabkalns un Lācis), nedaudz grāmatas ir arī par vēsturi, ir enciklopēdijas un vārdnīcas. Mani priecēja, kad ieraudzīju grāmatu plauktos lērumu *Karoga* numuru. Tomēr galvenā universitātes bibliotēka piedāvā daudz plašākus grāmatu plauktus, ietverot latviešu senāko literatūru (19. gadsimts) un jaunāko literatūru (21. gadsimts). Nemaz nepārspīlējot, tur ir gandrīz viss, kas atrodas mūsu Humanitārajā zinātņu fakultātes bibliotēkā. Protams, Greifsvaldē nevar dabūt pirmos žurnālu un laikrakstu numurus, bet bibliotēkas darbinieki rūpējas, lai laikrakstu numuri tiktu sarūpēti attiecīgi divos trijos mēnešos. Bibliotēka ir plaša – tajā var atrast telpu tējas malkošanai un pusdienām, kā arī ir atsevišķas kabīnes īrei uz nedēļas nogali (tas ir par brīvu!). Tās ir atsevišķas telpas, kuras var bez maksas (!) izmantot kursu, bakalauru darbu rakstīšanai mierā un klusumā. Bibliotēka priecē ar tās sadarbību ar citām bibliotēkām visā Vācijā. Tā, piemēram, ir iespējams pasūtīt

konkrētas grāmatas no citām bibliotēkām, ja gadījumā nav iespējams konkrēto grāmatu saņemt Greifsvaldes bibliotēkā.

Baltistikas institūtam pieder pašiem savas pagraba telpas, kurās ik nedēļu notiek Baltistikas studentu rīkoti pasākumi (danču vakari, dzimšanas dienu svinības, nacionālo svētku atzīmēšana). Piemēram, novembrī Latvijas dzimšanas dienā notika Danču vakars, kurā vāciešu izcelsmes studenti mācīja dejas latviešu studentiem! Tomēr uz Ziemassvētkiem bija uzaicināts vietējais koris, kas izpildīja Ziemassvētku dziesmas latviešu valodā un tas bija visnotaļ aizkustinoši un svinīgi. Brīžiem konkrētajā atpūtas vietā piemeklē tāda kā nostalgiska sajūta, domājot par trimdas latviešu nometnēm un par viņu patriotisko darbību.

Baltistikas institūts rīko tikšanās ar lietuviešu un latviešu pasniedzējiem, ar literatūras un kultūras darbiniekiem, kā arī ar politiķiem un vēsturniekiem. Kā par piemēru varu minēt rakstnieces Ingas Ābeles un tulkotāja Matiasa Knolla ierašanos 2011. gada maijā, kad klausītāji tika iepazīstināti ar slaveno lugu *Tumšie brieži* (vācu valodā – *Die dunklen Hirsche* – tulk. Mathias Knoll). Ir jāsaka, ka Greifsvalde ir ne tikai bagāta ar studiju kursu rūpīgu apgūšanu, piedaloties dažādos paralēli organizētos pasākumos, bet tāpat ar dažādiem kultūras pasākumiem kopumā. Tā, piemēram, studentiem ir iespēja iepazīties ar poļu, somu un igauņu filmām, kas tiek izrādītās rīkotos filmu vakaros, maksājot tikai vienu eiro. Tāpat ir iespēja iepazīties ar koncertiem, baletu uzvedumiem, ar teātra izrādēm, kas tāpat neprasa neko daudz no studenta maciņa. Ļoti interesanti ir dažādu prozas un lugu priekšlasījumi kultūras kafējnīcās, bāros un citās iestādēs, kuros noalgoti aktieri atveido sižetu ar blakusefektiem (mūziku, rekvizītiem, tērpu maiņu), tāpat aktieris ir iemācījies atsevišķus tekstus no galvas un, piesaistot klausītāju uzmanību, pārliecinoši un augstā kvalitātē novada izrādi jeb *priekšlasījumu* divu un trīs stundu garumā.

Tāds ir bijis mans pavadītais laiks Greifsvaldē un es ticu, ka ir vēl daudzi citi studenti, kuri vēlētos piedzīvot to pašu. Ja ir iespēja piedalīties Erasmus programmā, es to siltu ieteiktu. Tā ir iespēja apgūt jaunas studiju metodes, iegūt jaunus draugus no Eiropas un visas pasaules (piem. Kanādas, Ķīnas un Austrālijas), kā arī tā ir iespēja gūt jaunu pieredzi un paplašināt nākotnes darba iespējas (tas ir labs ieraksts CV!). Esiet laipni aicināti doties uz Greifsvaldi!

1. Pielikums (saite <http://www.unicp.de>), no Greifsvaldes universitātes krājuma

2. Pielikums (saite <http://www.ipernity.com>), no Greifswaldes universitātes krājuma

(saite www.vebidoo.de), no Greifswaldes universitātes krājuma

Klosteris Eldenā (Greifswaldē), no personīgā krājuma

